

Informe 03/2022. Projecte de Decret xx/2022, de xx de xx, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears

1. FETS

La Conselleria d'Educació i Formació Professional va presentar al Consell Escolar de les Illes Balears, **l'esborrany 1 (pendent de correcció lingüística) del projecte de decret per qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears** que va arribar el dia 11 de març de 2022.

El Consell Escolar va crear una comissió específica temporal per a l'estudi dels esborranys de decret dels currículums d'infantil i de primària (CETCUINF) en previsió de la sol·licitud per tràmit d'urgència de l'informe preceptiu per part de la Conselleria d'Educació i Formació Professional en compliment de l'article 6 del decret legislatiu 112/2001 de 7 de setembre pel qual s'aprova el text refós de la Llei de Consells Escolars de les Illes Balears.

En data 14 de març, el secretari del CEIB va remetre l'esborrany del projecte de decret als consellers i a les conselleres per al seu coneixement i estudi, en sol·licitud d'aportacions fins al dia 28 de març, d'acord amb l'article 38.2 del Reglament del CEIB.

Dins el període establert per presentar aportacions, es varen fer 94 aportacions de les següents persones/organitzacions:

- Antònia Soler Rubí (UOB) (grup a)
- Yolanda Calvo Rodríguez (CCOO) (grup f)
- Cristina Conti Oliver (COAPA) (grup b)
- Josefa Costa Tur (COAPA) (grup b)
- Joana Maria Mas Cuenca (Fedass directors infantil i primària) (grup q)
- Conxita Moragues de Oleza (FERE) (grup e)
- Carme Pinya Medina (UIB) (grup l)
- Irene Ripoll Hazell (COAPA) (grup b)
- Maria Antònia Salvà (IBdona) (grup p)
- Coia Sánchez García (COAPA) (grup b)
- Antònia Soler Rubí (UOB) (grup a)
- Mateu Tomàs Humbert (ADIDE) (grup r)
- Marc Valenzuela Gómez (COAPA) (grup b)

La comissió específica temporal CETCUINF es va reunir els dies 8 d'abril i 25 d'abril per a tractar les aportacions a l'esborrany 1 de decret.

El dia 27 de maig, va arribar la sol·licitud per tràmit d'urgència de l'informe preceptiu al **Projecte de decret per qual s'estableix el currículum i l'avaluació de l'educació primària a les Illes Balears** per part de la Conselleria d'Educació i Formació Professional en compliment de l'article 6 del decret legislatiu 112/2001 de 7 de setembre pel qual s'aprova el text refós de la Llei de Consells Escolars de les Illes Balears.

A la reunió de la Comissió Permanent del CEIB de dia 7 de juny de 2022, es va acordar nomenar ponent a la consellera Sr. Joana Maria Mas Cuenca

A la reunió de la Comissió Permanent duta el dia 7 de juny de 2022, es va exposar el contingut del projecte d'informe treballat a la comissió temporal i després del debat pertinent, es va aprovar per majoria (6 a favor, 2 en contra i 3 en blanc).

El Consell Escolar de les Illes Balears, reunit en sessió plenària el dia 22 de juny, va **aprovar** aquest informe 03/2022 per majoria (16 a favor, 9 en contra i 2 en blanc) la qual cosa faig constar als efectes del que estableix l'article 6 de la Llei de consells escolars de les Illes Balears.

2. INFORME

El preàmbul conté les bases legals en les quals es fonamenta el projecte de decret i una exposició de motius.

Les bases legals i els motius als quals fan referència són:

La Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, defineix a l'apartat 1 de l'article 6, els currículums com un conjunt d'objectius, competències, continguts, mètodes pedagògics i criteris d'avaluació de cada un dels ensenyaments. A l'apartat 2 s'assenyala que la configuració dels currículums ha d'anar orientada a facilitar el desenvolupament educatiu dels alumnes, garantint la seva formació integral, contribuint al ple desenvolupament de la seva personalitat i preparant-los per a l'exercici ple dels drets humans, d'una ciutadania activa i democràtica en la societat actual, sense que, en cap cas, aquesta configuració suposi una barrera que generi l'abandonament escolar o impedeixi l'accés i gaudi del dret a l'educació.

Els canvis introduïts s'han d'implantar d'acord amb el calendari establert a la disposició final cinquena de la Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre. Així les modificacions introduïdes en el currículum, l'organització i els objectius d'educació primària s'han d'implantar per als cursos primer, tercer i cinquè en el curs escolar 2022-2023 i per als cursos segon, quart i sisè en el curs escolar 2023-2024.

En exercici de les competències establertes als articles, 6.3 i 6 bis de la LOE, el Govern estatal ha aprovat el **Reial decret 157/2022**, d'1 de març, pel qual s'estableix l'ordenació i els ensenyaments mínims de l'educació primària, on s'han reflectit les modificacions introduïdes per la LOMLOE a l'ordenació i el currículum de l'educació primària. Aquest Reial decret 157/2022 ha derogat l'anterior Reial decret 126/2014, de 28 de febrer, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'educació primària, així com el capítol II del Reial decret 984/2022, de 16 de novembre pel qual es regula l'avaluació i la promoció a l'educació primària, així com l'avaluació, la promoció i la titulació a l'educació secundària obligatòria, el batxillerat i la formació professional.

La disposició final primera del Reial decret 157/2022 n'estableix el caràcter de **normativa bàsica**, exceptuant l'annex 3.

La disposició final tercera del Reial decret 157/2022, d'1 de març, estableix que **el contingut d'aquest Reial decret s'ha d'implantar per al cursos primer, tercer i cinquè, en el curs escolar 2022-2023, i per als cursos segon, quart i sisè en el curs escolar 2023-2024.**

La redacció de la Llei 1/2022 es fa amb coherència amb la Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació i aquest decret es redacta d'acord amb les disposicions que s'hi estableixen.

La **Llei 1/2022**, de 8 de març, d'educació de les Illes Balears estableix al Capítol III del Títol I, l'estructura i objectius de l'educació primària i a l'article 123 s'estableix que el currículum de cada etapa comprèn les capacitats i les competències pròpies de cada un dels ensenyaments, així com les àrees, les assignatures, les matèries o els mòduls, que podran incloure objectius, continguts, els mètodes pedagògics i alternatius i els criteris d'avaluació que han de ser diversos en funció de les necessitats específiques de suport educatiu.

L'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, aprovat per la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, estableix, en l'article 36.2, que correspon a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears la competència de desplegament legislatiu i d'execució de l'ensenyament en tota la seva extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats.

Mitjançant el **Reial decret 1876/1997**, de 12 de desembre, sobre el traspàs de funcions i serveis de l'Administració de l'Estat a les Illes Balears en matèria d'ensenyament no universitari (BOE núm. 14, de 16 de gener), i d'acord amb la disposició final sisena de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, i la disposició final segona del Reial decret 157/2022, d'1 de març, pel qual s'estableix l'ordenació i els ensenyaments mínims de l'educació primària, el Govern de les Illes Balears pot dictar, en l'àmbit de les seves competències i dins el marc de la regulació i els límits fixats pel Govern de l'Estat, les disposicions que consideri necessàries per complementar el currículum de l'educació primària.

La normativa que regula el currículum a l'educació primària a les Illes Balears la constitueixen, a més de la Llei d'educació de les Illes Balears, bàsicament el Decret 32/2014 de 18 de juliol, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears, i l'Ordre de la consellera d'Educació, Cultura i Universitats de dia 21 de juliol de 2014 per la qual es desplega el currículum de l'educació primària a les Illes Balears.

Així mateix s'ha de tenir en compte que també s'ha modificat la distribució de competències entre l'Estat i les comunitats autònomes pel que fa als continguts bàsics dels ensenyaments mínims. **D'aquesta forma correspon al Govern, prèvia consulta a les comunitats autònomes, fixar, en relació amb els objectius, competències, continguts i criteris d'avaluació, els aspectes bàsics del currículums, que constitueixen els ensenyaments mínims. Les administracions educatives, al mateix temps, són les responsables d'establir el currículum corresponent per al seu àmbit territorial, del qual formaran part els aspectes bàsics abans esmentats.**

Finalment, correspon als propis centres desenvolupar i completar, en el seu cas, el currículum de les diferents etapes i cicles en l'ús de la seva autonomia, tal com es recull a la pròpia Llei.

La configuració del currículum ha de desenvolupar-se amb prou flexibilitat perquè els centres, en l'ús de la seva autonomia, puguin adaptar-se a les diferències individuals i al seu entorn socioeconòmic i cultural per mitjà del projecte educatiu, de manera que tots els alumnes puguin arribar al grau de formació que les seves condicions els permetin.

Pel que fa a l'educació primària, es modifica significativament l'ordenació i l'organització dels ensenyaments, recuperant els tres cicles, reordenant les àrees amb l'objectiu d'afavorir el desenvolupament de les competències dels alumnes i permetre la seva organització per àmbits.

En el tercer cicle s'afegeix una àrea d'educació en valors cívics i ètics, on s'ha de donar especial atenció al coneixement i respecte dels Drets Humans i de la infància, als drets recollits en la Constitució espanyola, a l'educació pel desenvolupament sostenible i la ciutadania mundial, a la funció social dels impostos i la justícia fiscal, a la igualtat de dones i homes i al valor del respecte a la diversitat, fomentant l'esperit crític, la cultura de pau i no violència i el respecte per l'entorn i els animals.

S'estableix que l'avaluació durant l'etapa s'ha de basar en el grau d'assoliment de les competències previstes que constitueixen els criteris per a la promoció de cicle. Els alumnes que no hagin assolit les competències previstes podran romandre un any més en el darrer curs del cicle, essent una mesura excepcional que només es podrà adoptar una vegada en tota l'educació primària i haurà d'anar acompanyada d'un pla específic i personalitzat de suport per a l'adquisició de les competències no assolides.

Cada alumne ha de disposar, en finalitzar l'etapa, d'un informe sobre l'evolució i les competències desenvolupades, per tal de garantir una transició amb les majors garanties a l'etapa de l'educació secundària obligatòria.

Pel que fa a les avaluacions de diagnòstic, es preveu que en el quart curs d'educació primària, els centres avaluïn les competències adquirides per l'alumnat. Aquesta avaluació, tindrà caràcter informatiu, formatiu i orientador per als centres, per als alumnes, per a les mares, pares i tutors legals i el conjunt de la comunitat educativa. A partir de l'anàlisi dels resultats d'aquesta avaluació, la Conselleria d'Educació i Formació Professional promourà que els centres educatius desenvolupin plans d'actuació i adoptin mesures de millora de la qualitat i l'equitat de l'educació. En cap cas aquestes avaluacions es faran servir per establir rànquings entre centres.

Pel que fa a l'avaluació en aquesta etapa, és d'aplicació l'Ordre de la consellera d'Educació, Cultura i Universitats de 6 de març de 2015 sobre l'avaluació de

l'aprenentatge dels alumnes de l'educació primària a les Illes Balears, i la Resolució del director general de Planificació, Ordenació i Centres de 18 de novembre de 2021 per la qual s'aproven les Instruccions per avaluar l'aprenentatge dels alumnes de l'educació primària a les Illes Balears per al curs 2021-2022. Ara bé, l'avaluació d'aquesta etapa inclosa en aquest decret es desenvoluparà expressament mitjançant una ordre del conseller d'educació i formació professional.

Per tant, amb aquest decret, i d'acord amb el calendari d'implantació establert tant a la Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre, com al Reial decret 157/2022, d'1 de març, s'adapta la normativa autonòmica reguladora del currículum de l'etapa de l'educació primària a les Illes Balears. Al mateix temps, i tenint en compte el calendari d'implantació indicat, el Decret 32/2014, de 18 de juliol, i l'Ordre de desplegament de 21 de juliol de 2014, es mantindran vigents per al curs escolar 2022-2023 als cursos de segon quart i sisè de primària atès que l'entrada en vigor de la implantació de la LOMLOE per aquests cursos no serà fins al curs 2023-2024.

La Llei 3/1986, de 29 d'abril, de normalització lingüística (BOIB núm. 15, de 20 de maig) i l'article 7 del Decret 92/1997, de 4 de juliol, que regula l'ús i l'ensenyament de i en llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, en els centres docents no universitaris de les Illes Balears (BOIB núm. 89, de 17 de juliol), en concordança amb els articles 4 i 35 de la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, reconeixen la llengua catalana com a pròpia de les Illes Balears i, com a tal, llengua vehicular en l'àmbit de l'ensenyament i oficial en tots els nivells educatius.

Aquests textos legals també regulen que les modalitats insulars de la llengua catalana han de ser objecte d'estudi i protecció, sense perjudici de la unitat de la llengua.

A l'article 17.f) de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, es determina com un objectiu l'adquisició, almenys, en una llengua estrangera, de la competència comunicativa bàsica que permeti als alumnes expressar-se i comprendre missatges senzills i desenvolupar-se en situacions quotidianes.

El Decret 45/2016, de 22 de juliol, per al desenvolupament de la competència comunicativa en llengües estrangeres als centres educatius sostinguts amb fons públics de les Illes Balears, s'estableix un marc de referència a partir del qual cada centre educatiu pugui definir, en l'exercici de la seva autonomia, una proposta pedagògica per a l'ensenyament i l'aprenentatge de i en llengües estrangeres, amb l'objectiu de millorar la competència dels alumnes i garantir els nivells d'aprenentatge necessaris al final de cada cicle.

Pel que fa als principis de necessitat i eficàcia establerts en l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, aquest Decret els dona compliment atès que l'objectiu és establir el currículum de l'educació primària, entesa com una etapa educativa bàsica, juntament amb l'educació secundària obligatòria i els cicles formatius de grau bàsic, amb identitat

pròpia, organitzada en tres cicles de dos anys acadèmics cada un, que responen a una mateixa intencionalitat educativa.

Així mateix, aquest Decret conté la regulació imprescindible per atendre les necessitats dels alumnes d'educació primària atès que es defineixen els objectius, els principis generals i pedagògics del conjunt de l'etapa, així com les competències claus que s'han de desenvolupar des de l'inici de l'escolarització. La iniciativa s'exerceix de manera coherent amb la resta de l'ordenament jurídic nacional i de la Unió Europea, d'acord amb els principis de proporcionalitat i seguretat jurídica. S'ha tingut en compte el compliment efectiu dels drets de la infància d'acord amb el que s'estableix a la Convenció sobre els drets de l'Infant de les Nacions Unides de 1989, i s'incorporen en els principis de l'educació primària la inclusió educativa i l'aplicació dels principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge. Es tracta d'una regulació coherent amb el Marc estratègic per a la cooperació europea en l'àmbit de l'educació i la formació (ET 2020) de la Unió Europea. Així mateix, els currículums es basen en Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible de la ONU, i les competències clau que apareixen al decret són l'adaptació al sistema educatiu espanyol de les que apareixen en la Recomanació del Consell de la Unió Europea de 22 de maig de 2018 relativa a les competències clau per a l'aprenentatge permanent.

En acompliment del principi de transparència, d'acord amb el que s'estableix en l'article 133.1 de la Llei 39/2015, s'ha substanciat una consulta prèvia a l'elaboració del projecte, el qual, a més, s'ha sotmès als tràmits d'audiència i informació públiques prevists en els articles 55 i 58 de la Llei 1/2019, de 31 de gener, del Govern de les Illes Balears. Atès que el Reial decret 157/2022, d'1 de març, s'ha publicat en data 2 de març de 2022, i amb l'objectiu d'aprovar el Projecte de decret abans de l'inici del curs escolar 2022-2023, l'expedient d'elaboració s'ha tramitat per la via d'urgència d'acord amb l'article 61 de la Llei 1/2019. També s'ha posat a disposició dels ciutadans tota la documentació relativa a la seva elaboració en els termes de l'article 7 de la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, i de l'article 129.5 de la Llei 39/2015. La regulació establerta en el Decret, d'acord amb el principi d'eficiència, no estableix càrregues administratives per als interessats i al mateix temps permet una gestió més eficient dels recursos públics.

Quant als principis de qualitat i simplificació, el procediment d'elaboració del Decret s'ha ajustat al procediment establert en la Llei 1/2019, i s'ha donat resposta a la necessitat de la comunitat educativa i de la ciutadania sense l'establiment de càrregues administratives i garantint la participació de tots els sectors implicats.

D'acord amb l'article 58.2 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, aprovat per la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, i els articles 14.1 i 17.e) de la Llei 1/2019, de 31 de gener, del Govern de les Illes Balears, el Govern disposa d'habilitació per aprovar aquest Decret.

El Decret 11/2021, de 15 de febrer, de la presidenta de les Illes Balears, pel qual s'estableixen les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, disposa que les competències en matèria d'ordenació dels ensenyaments no universitaris s'han d'exercir per mitjà de la Direcció General de Planificació, Ordenació i Centres.

DECRET

Aquest Decret consta d'un preàmbul, 29 articles referits entre altres a: l'objecte i àmbit d'aplicació, les finalitats i els principis generals, els principis generals i objectius de l'etapa, les àrees, competències clau i perfils de sortida, les competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics. També es fa referència a l'autonomia dels centres, el projecte educatiu i la concreció curricular, la tutoria i l'orientació i a l'atenció a les diferències individuals i als alumnes amb necessitats educatives especials, la coordinació entre les etapes, l'horari, els materials curriculars i els recursos.

A més a més, consta de set disposicions addicionals, tres transitòries, una derogatòria i dues finals, així com tres annexos, on s'estableix el perfil de sortida, les àrees de primària, les situacions d'aprenentatge i l'horari.

- Article 1. Objecte i àmbit d'aplicació.
- Article 2. Definicions.
- Article 3. L'etapa d'educació primària en el marc del sistema educatiu.
- Article 4. Finalitats.
- Article 5. Principis generals.
- Article 6. Principis pedagògics.
- Article 7. Objectius.
- Article 8. Àrees.
- Article 9. Competències clau i perfil de sortida dels alumnes al final de l'ensenyament bàsic.
- Article 10. Competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics.
- Article 11. Autonomia dels centres.
- Article 12. Projecte educatiu de centre.
- Article 13. Concreció curricular.
- Article 14. Desplegament del currículum a l'aula
- Article 15. Avaluació.
- Article 16. Tutoria i orientació.
- Article 17. Equip de cicle.
- Article 18. Atenció a les diferències individuals.
- Article 19. Alumnes amb necessitats educatives especials.
- Article 20. Alumnes amb dificultats específiques d'aprenentatge.
- Article 21. Alumnes amb integració tardana en el sistema educatiu espanyol.
- Article 22. Alumnes amb altes capacitats intel·lectuals.
- Article 23. Participació i dret a la informació de mares, pares o tutors legals.

- Article 24. Coordinació entre etapes.
- Article 25. Calendari
- Article 26. Horari.
- Article 27. Materials curriculars.
- Article 28. Recursos.
- Article 29. Atribució docent.
- Disposició addicional primera. Gènere
- Disposició addicional segona. Igualtat entre les persones
- Disposició addicional tercera. Protecció de dades de caràcter personal
- Disposició addicional quarta. Ensenyament de religió
- Disposició addicional cinquena. Ensenyaments del sistema educatiu espanyol impartits en llengües estrangeres
- Disposició addicional sisena. Adaptació de referències
- Disposició addicional setena. Nombre màxim d'alumnes per aula
- Disposició transitòria primera. Aplicació del Decret 32/2014 de 18 de juliol, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears,
- Disposició transitòria segona . Aplicació de l'Ordre de la consellera d'Educació, Cultura i Universitats de dia 21 de juliol de 2014 per la qual es desplega el currículum de l'educació primària a les Illes Balears.
- Disposició transitòria tercera. Calendari d'aplicació
- Disposició derogatòria única. Derogació normativa Balears.
- Disposició final primera. Desplegament
- Disposició final segona. Entrada en vigor
- Annex I. Perfil de sortida dels alumnes al final de l'ensenyament bàsic
- Annex 2. Àrees
- Annex 3. Situacions d'aprenentatge
- Annex 4. Horari setmanal d'educació primària

3. CONSIDERACIONS GENERALS

Sobre l'aplicació de la Llei d'igualtat i l'ús no sexista del llenguatge

El Consell Escolar de les Illes Balears sol·licita una revisió de la totalitat del text pel que fa a l'ús no sexista del llenguatge i per afavorir un llenguatge realment inclusiu i no segregador en la forma que dictaminen:

- Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes, Art. 3.m. "L'adopció de les mesures necessàries per fer un ús no sexista del llenguatge i, en tot cas, per evitar la invisibilitat de les dones per mitjà del llenguatge". Art. 8.1. "Les administracions públiques de les Illes Balears han de garantir un ús no sexista del llenguatge (...)."
- Pla de Coeducació de les Illes Balears 2019/2022, objectius específics: "Impulsar i afavorir la pràctica escolar inclusiva i equitativa, mitjançant la utilització d'un llenguatge no sexista i inclusiu en les seves expressions visuals, orals, escrites i entorns digitals.

Sobre l'ús de llenguatge inclusiu

Des del Consell Escolar de les Illes Balears es demana que es faci una revisió del llenguatge emprat al Decret per tal de fer ús d'un llenguatge inclusiu quan es fa referència als diferents sectors de la comunitat educativa.

Sobre horari laboral del professorat

Els canvis socials, culturals i educatius experimentats per aquesta comunitat els darrers anys han suposat la implementació i augment de tasques, funcions i responsabilitats dels docents dels centres educatius. Augment de les exigències de la funció de tutoria, orientació, atenció a les diferències individuals i als alumnes amb necessitats educatives especials que requereixen considerable temps a les hores de coordinació per elaboració d'ACIS, coordinació amb diferents sectors i professionals, aplicació de protocols (igualtat i coeducació, violència de gènere, mediació, assetjament escolar, protocol acompanyament alumnes trans, educació per a la pau, educació per al consum responsable i desenvolupament sostenible, programes eco ambientals ...) i l'arribada constat d'alumnat nouvingut amb noves necessitats d'aprenentatge. Així com la implementació dins els centres de Plans d'innovació pedagògica (PIP), Pla de millora i transformació (PMT) i actualment la implementació d'una nova llei educativa que implica un gran canvi dins les metodologies a aplicar a les aules i molt especialment amb la manera d'avaluar i que s'ha de dur a terme el proper curs escolar. **Tot això fa necessari que els**

docents disposin dins el seu horari laboral d'hores suficients no dedicades a la docència directa per poder donar resposta a totes les necessitats esmentades. Aquesta resposta ha de passar necessàriament per l'augment de dotació de més docents per poder implementar dins els centres de primària el concepte de tutoria compartida i facilitar a tots els docents temps per poder desenvolupar les seves funcions de manera satisfactòria sense que suposi el desgast personal amb temps i estat emocional que, hores d'ara, és malauradament molt comú dins els centres educatius.

Sobre l'Índex Socioeconòmic i Cultural del centre (ISEC)

El Consell Escolar de les Illes Balears considera que, ja que els recursos assignats en els termes que indica el Decret depenen dels resultats del qüestionari per a determinar **l'Índex Socioeconòmic i Cultural del centre**, és necessari que un percentatge significatiu de l'alumnat/les famílies contestin aquest qüestionari per tal d'aconseguir una major fiabilitat dels seus resultats. A tal efecte s'han d'estudiar fórmules per obtenir un percentatge alt de respostes.

Sobre el foment de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears

El Consell Escolar de les Illes Balears considera que tenint en compte els darrers informes de l'IAQSE que constaten el recés de l'ús de la llengua catalana, pròpia de les Illes, als darrers anys, s'ha de tenir en compte que el català és una llengua minoritzada i que, com a tal, ha de ser objecte d'especial respecte i protecció . La Conselleria ha de vetllar per garantir el compliment de la normativa referent a l'ús de la llengua vehicular als centres educatius.

4. CONSIDERACIONS ESPECÍFIQUES A L'ESBORRANY DE DECRET

PREÀMBUL

- Es proposa l'addició al primer paràgraf de la pàgina 1 amb el següent redactat:

“La Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació defineix a l'apartat 1 de l'article 6, els currículums com un conjunt d'objectius, competències, continguts, mètodes pedagògics i criteris d'avaluació de cada un dels ensenyaments. A l'apartat 2 s'assenyala que la configuració dels currículums anirà orientada a facilitar el desenvolupament educatiu dels alumnes, garantint la seva formació integral, contribuint al ple desenvolupament de la seva personalitat i preparant-los per a l'exercici ple dels drets humans, d'una ciutadania activa i

democràtica en la societat actual, a més a més, ha de constituir una oportunitat pel desenvolupament del potencial d'una infància lliure de prejudicis de gènere i ha de tenir com objectiu primordial la capacitació de l'alumnat que li permeti un creixement al marge dels estereotips de gènere, una actitud crítica envers el sexisme, la violència i la discriminació en qualsevol àmbit de la vida, fomentant la igualtat efectiva d'oportunitats entre dones i homes, així com persones amb diversitat funcional, per accedir a una formació lliure dels prejudicis que atribueixen diferents rols depenent del seu sexe i que, en un futur, els permeti tota classe d'opcions professionals i l'exercici d'aquestes, sense que en cap cas aquesta configuració suposi una barrera que generi l'abandonament escolar o impedeixi l'accés i gaudi del dret a l'educació.”

- Es proposa substituir al primer paràgraf de la pàgina 1 on diu “desenvolupament educatiu dels alumnes” per:
“desenvolupament educatiu **de l'alumnat**”

Breu motivació

la llei 3/2020, de 29 de desembre especifica que "alumnas y alumnos" mentre que la redacció del document que estam treballant únicament parla "dels alumnes". Donat que la llei 11/2016 estableix a l'article 8 que les administracions públiques de les Illes Balears han de garantir un ús no sexista del llenguatge, es sol·licita que es faci la revisió de la totalitat del document pel que fa a l'ús no sexista del llenguatge.

- Es proposa l'addició al primer paràgraf de la pàgina 2 amb el següent redactat
“...seves condicions els permetin **en situacions d'igualtat**”

Breu motivació

l'art. 26 de la llei 11/2016 estableix que les polítiques educatives s'han d'adreçar a aconseguir un model educatiu basat en el desenvolupament integral de la persona al marge dels estereotips i els rols segons el sexe, l'orientació i la identitat sexuals, el rebuig de qualsevol forma de discriminació, el tractament de la diversitat afectiva i sexual, i la garantia d'una orientació acadèmica i professional no esbiaixada pel gènere. Per això s'ha de potenciar la igualtat real de dones i homes en totes les seves dimensions: curricular, organitzativa i altres

- Es proposa modificar el cinquè paràgraf de la pàgina 2 on diu “A partir de l'anàlisi dels resultats d'aquesta avaluació,..” per
“A partir de l'anàlisi dels resultats d'aquesta **avaluació i de l'estudi de les seves causes**,..”

Breu motivació

Si només s'analitzen als resultats però no s'estudien les possibles causes i no es fan els canvis necessaris, de poca cosa serveix conèixer els resultats.

Article 5. Principis generals.

- Es proposa modificar l'**article 5.5**, on diu
“La Direcció General de Planificació, Ordenació i Centres ha de procurar una escolarització **amb una distribució** equilibrada dels alumnes entre els centres sostinguts amb fons públics, independentment del moment en què s'incorporin a l'etapa.” per:

“La Direcció General de Planificació, Ordenació i Centres **ha de posar els mitjans necessaris per fer possible** una escolarització equilibrada dels alumnes entre els centres sostinguts amb fons públics, independentment del moment en què s'incorporin a l'etapa.”

Article 6. Principis pedagògics.

- Es proposa modificar l'**article 6.5**, on diu:
“Des de totes les àrees s'ha de promoure la igualtat entre homes i dones, l'educació per a la pau, l'educació per al consum responsable i el desenvolupament sostenible i l'educació per a la salut, inclosa l'afectiva i sexual.” per:

“Des de totes les àrees s'ha de promoure la igualtat entre homes i dones, l'educació per a la pau, l'educació per al consum responsable, el desenvolupament sostenible, **el medi ambient** i l'educació per a la salut, inclosa l'afectiva i sexual.”

Breu motivació

Important en aquests moments i d'acord a Agenda 2030, línies de treball de plans europeus, etc, seguir treballant i conscienciant pel medi ambient, més a més des de les escoles.

- Es proposa modificar l'**article 6.6**, on diu:
“S'ha de posar especial atenció a l'orientació educativa, l'acció tutorial i l'educació emocional i en valors.” per:

“S'ha de posar especial atenció a l'orientació educativa, l'acció tutorial, l'educació emocional i en valors, **així com la coeducació i la corresponsabilitat**”

Breu motivació

Important en aquests moments i d'acord a Agenda 2030, línies de treball de plans europeus, etc, seguir treballant i conscienciant pel medi ambient, més a més des de les escoles

- Es proposa modificar l'**article 6.10**, on diu:
~~“Les llengües oficials s'han d'utilitzar només com a suport en el procés d'aprenentatge de la llengua estrangera.~~ En aquest procés, s'ha de prioritzar la comprensió, l'expressió i la interacció oral.” per:

“En l'aprenentatge de la llengua estrangera s'utilitzarà la llengua vehicular del centre només si es necessari. En aquest procés, s'ha de prioritzar la comprensió, l'expressió i la interacció oral.”
- Es proposa afegir un nou punt a l'**article 6**, on digui:
“El centre, les associacions de famílies i administracions han d'integrar i treballar el concepte de Comunitat Educativa, procurant la participació i l'involucrament de les mares, pares o tutors legals, així com la resta d'entitats i administracions que formin part del context dels centres, amb l'objectiu de fomentar el vincle i la pertinença a l'escola i contribuir al bon clima i a la cultura de centre.”

Breu motivació

És fonamental parlar de Comunitat Educativa si volem fer pedagogia i convertir el que implica aquest concepte en una realitat.

Article 7. Objectius.

- Es proposa modificar l'**article 7 apartat d**, on diu:
“Conèixer, comprendre i respectar les diferents cultures i les diferències entre les persones, la igualtat de drets i oportunitats d'homes i dones i la no discriminació de persones per motius d'orientació o identitat sexual, de religió o creences, de ~~discapacitat~~ o d'altres condicions.” per:

“Conèixer, comprendre i respectar les diferents cultures i les diferències entre les persones, la igualtat de drets i oportunitats d'homes i dones i la no discriminació de persones per motius d'orientació o identitat sexual, de religió o creences, de **diversitat funcional** o d'altres condicions.”

Breu motivació

La Diversitat Funcional és un nou terme que té l'objectiu de superar les definicions en negatiu de paraules com a discapacitat o minusvalidesa. Segons l'Organització Mundial de la Salut (OMS), Discapacitat és un terme general que abasta les deficiències, les limitacions de l'activitat i les restriccions de la participació. El terme Diversitat Funcional proposa una visió positiva de la discapacitat parlant de "diferents capacitats", no de deficiències, limitacions ni restriccions, i amb aquest terme evitem les diferenciacions pejoratives com a discapacitat=menys capacitat. Denota negació o contrarietat.

- Es proposa modificar l'**article 7 apartat g**, on diu:
"Desenvolupar les competències matemàtiques bàsiques i iniciar-se en la resolució de problemes que requereixin la realització d'operacions elementals de càlcul, coneixements geomètrics i estimacions, així com ser capaços d'aplicar-los a les situacions de la seva vida quotidiana." per:

"Desenvolupar les competències **lògicomatemàtiques** bàsiques, **la generació d'estratègies** i iniciar-se en la resolució de problemes que requereixin la realització d'operacions elementals de càlcul, coneixements geomètrics i estimacions, així com ser capaços d'aplicar-los a les situacions de la seva vida quotidiana."

Breu motivació

Ampliar el concepte de competència matemàtica vista com les habilitats per relacionar els números i les seves operacions bàsiques o iniciar-se en el càlcul.

La introducció de les matemàtiques manipulatives i vivencials a les aules en els darrers anys ha deixat de banda l'ensenyament dels algorismes aritmètics tradicionals mecanitzats per a cada una de les operacions matemàtiques i la mecanització del càlcul escrit, per donar pas a la generació d'estratègies resolutòries de càlcul mental en què l'alumne té el protagonisme i en la que l'objectiu passa a ser el desenvolupament del pensament lògic i matemàtic.

- Es proposa afegir un nou apartat a l'**article 7**, on digui:
"**Conèixer, treballar i assolir les actituds, valors i activitats que engloben el pensament crític, com són la curiositat, la selecció i avaluació de la informació, la humilitat intel·lectual i el mètode científic.**"

Breu motivació

En l'era de la informació, però també de la desinformació massiva, és molt important incidir en aquelles actituds i eines educatives que prepari

l'alumnat per a la selecció i avaluació de la informació, i en l'anàlisi crític i racional d'aquesta.

Article 8. Àrees.

- Es proposa modificar l'article 8 Punt 1, apartat b, on diu:
"Educació artística, ~~que es pot desdoblar~~ en educació plàstica i visual, d'una banda, i música i dansa, per una altra." Per
"Educació artística, **que es desdobla** en educació plàstica i visual, d'una banda, i música i dansa, per una altra"

Breu motivació

Tal com està redactat al Projecte de Decret, aquest punt entra en contradicció amb el punt 7 de l'Article 25, en el qual es prescriu que tant música com plàstica disposin del 50% de l'horari setmanal assignat a l'àrea.

Article 9. Competències clau i perfil de sortida dels alumnes al final de l'ensenyament bàsic.

- Es proposa modificar l'article 9 punt 1 apartat g), on diu:
"competència emprenedora" per:
"competència emprenedora **i d'iniciativa personal**"

Article 10. Competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics.

- Es proposa modificar l'article 10 punt 3, on diu:
"Per a l'adquisició i desenvolupament de les competències clau i de les competències específiques, l'equip docent ha de dissenyar situacions d'aprenentatge, ~~d'acord amb el que s'estableix en l'annex 3.~~" per
"Per a l'adquisició i desenvolupament de les competències clau i de les competències específiques, l'equip docent ha de dissenyar situacions d'aprenentatge **i d'altres activitats d'ensenyament i aprenentatge.**
A l'annex 3 s'exposen orientacions per dissenyar les situacions d'aprenentatge"

Breu motivació

Cal modificar el redactat de l'article 10.3 per tal de fer l'annex 3 orientatiu i no prescriptiu, així com s'exposa en el Reial Decret 157/2022 en l'article 10.2.

En el RD 157/2022 l'Annex III fa només una explicació de com han d'ésser les situacions d'aprenentatge i marca que no té caràcter de norma bàsica. En cas d'acceptació de l'aportació també s'haurà de tenir en compte de proposar alguna modificació de l'Annex 3..

Article 11. Autonomia dels centres.

- Es proposa la supressió de las paraules ratllades en vermell a l'**article 11 punt 10:**

“En l'exercici de la seva autonomia, els centres poden adoptar experimentacions, innovacions pedagògiques, programes educatius, plans de treball, formes d'organització, normes de convivència o ampliació ~~del calendari escolar~~ de l'horari lectiu d'àrees o àmbits, en els termes que estableixi la Conselleria d'Educació i Formació Professional i dins de les possibilitats que permeti la normativa aplicable, inclosa la laboral, sense que, en cap cas, suposi discriminació de cap mena, ni comporti la imposició d'aportacions a les mares, pares o tutors legals o d'exigències per a la Conselleria d'Educació i Formació Professional”

Breu motivació

S'hauria d'informar i consensuar prèviament amb la comunitat escolar i els agents sindicals.

- Es proposa modificar l'**article 10 punt 11**, on diu:

“Per garantir la continuïtat del procés de formació i una transició i evolució positiva des de l'educació infantil a l'educació primària i des d'aquesta a l'educació secundària obligatòria, la Conselleria d'Educació i Formació Professional i els centres han d'establir mecanismes per afavorir la coordinació entre les diferents etapes”

"Per garantir la continuïtat del procés de formació i una transició i evolució positiva des de l'educació infantil a l'educació primària i des d'aquesta a l'educació secundària obligatòria, la Conselleria d'Educació i Formació Professional **ha de dotar de recursos** i els centres han d'establir mecanismes per afavorir la coordinació entre les diferents etapes **i entre els cicles en què s'estructuren.**”

Article 13. Concreció curricular.

- Es proposa modificar l'article 13, punt 2 apartat g) on diu:
"Compromisos educatius ~~de~~ les mares, pares o tutors legals per facilitar el progrés educatiu dels alumnes." per:

"Compromisos educatius **amb** les mares, pares o tutors legals per facilitar el progrés educatiu dels alumnes."

Breu motivació

Proposem canviar la preposició DE (text original) per la preposició AMB. Pensem que a l'escola qui té el compromís, com a professionals que són, són els docents. Però en tot cas i com part activa a l'educació de les nostres filles i fills, la responsabilitat és compartida quedant més correcte el redactat amb la preposició: amb

Article 18. Atenció a les diferències individuals.

- Es proposa un canvi en l'ordre de les paraules a l'article 18 punt 1 on diu:
"Per tal de reforçar la inclusió, ~~s'ha de posar èmfasi en l'atenció individualitzada als alumnes i assegurar el dret a una educació de qualitat,~~ en la detecció precoç de les seves necessitats específiques i en l'establiment de mecanismes de suport i reforç per evitar la permanència en un mateix curs, sobretot en entorns socialment desfavorits." per:

"Per tal de reforçar la inclusió **i assegurar el dret a una educació de qualitat, s'ha de posar èmfasi en l'atenció individualitzada als alumnes,** en la detecció precoç de les seves necessitats específiques i en l'establiment de mecanismes de suport i reforç per evitar la permanència en un mateix curs, sobretot en entorns socialment desfavorits."

Breu motivació

Canvi en l'ordre de les paraules, pensem que millora la redacció.

- Es proposa l'addició a l'article 18, punt 2 on diu:

"La Conselleria d'Educació i Formació Professional establirà la regulació que permeti als centres adoptar les mesures necessàries per respondre a les necessitats educatives concretes dels seus alumnes, tenint en compte els seus diferents ritmes i estils d'aprenentatge." Per quedar:

“La Conselleria d’Educació i Formació Professional establirà la regulació que permeti als centres adoptar les mesures necessàries per respondre a les necessitats educatives concretes dels seus alumnes, tenint en compte els seus diferents ritmes i estils d’aprenentatge, **comptant amb el parer de les mares, pares i tutors legals, sempre vetllant per l’interès superior del menor. Així mateix ha de facilitar la coordinació dels sectors i professionals externs que intervenen en l’atenció d’aquest alumnat**”

- Es proposa l’addició a l’**article 18, punt 3** on diu:

“Els centres, des de l’exercici de la seva autonomia, poden establir mesures de flexibilització en l’organització de les àrees, els ensenyaments, els espais i els temps i promoure alternatives metodològiques, per tal de personalitzar i millorar la capacitat d’aprenentatge i els resultats de tots els alumnes.” per quedar:

“Els centres, des de l’exercici de la seva autonomia, poden establir mesures de flexibilització en l’organització de les àrees, els ensenyaments, els espais i els temps i promoure alternatives metodològiques, per tal de personalitzar i millorar la capacitat d’aprenentatge i els resultats de tots els alumnes **i facilitaràn la coordinació amb els serveis i professionals externs**”

Breu motivació

Considerem que al decret s’ha de regular l’entrada de serveis i professionals externs que són de gran ajuda al desenvolupament del procés educatiu de l’alumnat amb diversitat funcional.

- Es proposa la modificació del darrer paràgraf de l’**article 18, punt 6**, on diu:

“Els centres han d’adoptar mesures curriculars i organitzatives inclusives per assegurar que els alumnes amb NESE puguin aconseguir els objectius i les competències de l’etapa. ~~En particular,~~ han d’afavorir la flexibilització i l’ús d’alternatives metodològiques en l’ensenyament i avaluació ~~de la llengua estrangera, especialment amb aquells alumnes que presentin dificultats en la seva comprensió i expressió.~~ Igualment, s’han d’establir les mesures més adequades perquè les condicions de realització dels processos associats a l’avaluació s’adaptin a les necessitats d’aquests alumnes.” per:

“Els centres han d’adoptar mesures curriculars i organitzatives inclusives per assegurar que els alumnes amb NESE puguin aconseguir els objectius i les competències de l’etapa. Han d’afavorir la flexibilització i

l'ús d'alternatives metodològiques en l'ensenyament i avaluació **de totes les àrees**. Igualment, s'han d'establir les mesures més adequades perquè les condicions de realització dels processos associats a l'avaluació s'adaptin a les necessitats d'aquests alumnes”

Article 19. Alumnes amb necessitats educatives especials.

- Es proposa la modificació a l'**article 19, punt 2** on diu:

“En aquest procés seran preceptivament oïts i informats les mares, pares o tutors legals dels alumnes. La Conselleria d'Educació i Formació Professional ha de regular els procediments que permetin resoldre les discrepàncies que puguin sorgir, sempre tenint en compte l'interès superior del menor i la voluntat de les famílies **que mostren la seva preferència per un règim més inclusiu**”

“En aquest procés seran preceptivament oïts i informats les mares, pares o tutors legals dels alumnes. La Conselleria d'Educació i Formació Professional ha de regular els procediments que permetin resoldre les discrepàncies que puguin sorgir, sempre tenint en compte l'interès superior del menor i la voluntat de les famílies **garantint una educació inclusiva**.”

Article 20. Alumnes amb dificultats específiques d'aprenentatge.

- Es proposa modificar l'**article 20, punt 1** on diu:
“La Direcció General de Planificació, Ordenació i Centres ha d'adoptar les mesures necessàries perquè es puguin identificar **els alumnes** amb dificultats específiques d'aprenentatge i valorar de manera primerenca les seves necessitats. La identificació i la valoració d'aquests alumnes s'ha de dur a terme mitjançant professionals amb la qualificació adient adscrits als equips d'orientació i suport a l'aprenentatge.” Per:

“La Direcció General de Planificació, Ordenació i Centres ha d'adoptar les mesures necessàries perquè es pugui identificar **l'alumnat** amb dificultats específiques d'aprenentatge, valorar de manera primerenca les seves necessitats **i assegurar la seva atenció**. La identificació i la valoració d'aquests alumnes s'ha de dur a terme mitjançant professionals amb la qualificació adient adscrits als equips d'orientació i suport a l'aprenentatge.”

Article 23. Participació i dret a la informació de mares, pares o tutors legals.

- Es proposa modificar l'**article 23**, on diu:

“Les mares, pares o tutors legals han de ~~participar i conèixer~~ l'evolució del procés educatiu dels seus fills i filles, tot col·laborant amb les mesures de suport o reforç que adoptin els centres per tal de facilitar el seu progrés.” per:

“Les mares, pares o tutors legals han de **conèixer, participar i donar suport a l'evolució** del procés educatiu dels seus fills i filles, tot col·laborant amb les mesures de suport, reforç **o enriquiment** que adoptin els centres per tal de facilitar el seu progrés. **Per aquest fet es donarà coneixement de tots aquells aspectes i documentació que facilitin la seva participació i col·laboració en el progrés dels seus fills en funció de la normativa vigent.**”

Breu motivació

Canvi d'ordre i destacar la importància de què donin suport a la tasca del centre educatiu.

Actualment hi ha centres educatius que són contraris a proporcionar a les famílies aquesta documentació relativa als seus fills, que és prou important per facilitar una coordinació i un suport família-escola.

Article 26. Horari.

- Es proposa l'addició a l'**article 26, punt 8** on diu:

“El tutor ha d'incorporar dins l'horari que comparteix amb el seu grup d'alumnes un temps setmanal per desenvolupar les tasques pròpies de tutoria.” per quedar:

“El tutor ha d'incorporar dins l'horari que comparteix amb el seu grup d'alumnes un temps setmanal per desenvolupar les tasques pròpies de tutoria **i en cap cas podrà impartir continguts o activitats específiques de les àrees**”

- Es proposa l'addició a l'**article 26, punt 9** amb el següent redactat:

“El claustre, **als centres públics**, ha d’aprovar els criteris pedagògics per elaborar l’horari setmanal.”

Article 27. Materials curriculars.

- Es proposa l’addició a l’**article 27, punt 2** on diu:

“Els materials han de reflectir i fomentar el respecte als principis, valors, llibertats, drets i deures constitucionals i estatutaris, així com als principis i valors recollits en la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral davant la violència de gènere, als quals ha d’ajustar-se tota l’activitat educativa. Les administracions educatives han de vetllar perquè en els materials educatius s’eliminin els estereotips sexistes o discriminatoris i perquè fomentin la igualtat entre dones i homes.” Per quedar:

“Els materials han de reflectir i fomentar el respecte als principis, valors, llibertats, drets i deures constitucionals i estatutaris, **entre ells el foment d’una selecció i ús responsable i respectuós amb el medi ambient**, així com als principis i valors recollits en la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral davant la violència de gènere, als quals ha d’ajustar-se tota l’activitat educativa. Les administracions educatives han de vetllar perquè en els materials educatius s’eliminin els estereotips sexistes o discriminatoris i perquè fomentin la igualtat entre dones i homes.”

Breu motivació

Trobam a faltar que es faci referència a una consciència ecològica responsable en l’adquisició d’aquest material (llibres, quaderns, material imprès, jocs, material manipulatiu, mobiliari,...)

- Es proposa l’addició a l’**article 27, d’un nou punt** on digui:

“**La tria de materials curriculars tindrà en compte els principis d’economia, producció responsable, desenvolupament sostenible amb l’ús eficient dels recursos naturals, reutilització i compromís de reducció de la generació de residus per tal de protegir el planeta, així com l’acompliment de l’accessibilitat que garanteixi un accés inclusiu.**”

Breu motivació

Garantir un disseny de recursos obert i inclusiu. Aconseguir una major eficàcia dels recursos destinats a l’educació, així com un desenvolupament sostenible i responsable, amb l’ús eficient dels

recursos naturals i reduint la generació de residus per tal de protegir el planeta seguint els principis de la reutilització.

Article 28. Recursos.

- Es proposa l'addició a l'article 28, punt 2 on diu:

“La Conselleria d'Educació i Formació Professional podrà assignar recursos addicionals i arbitrar mesures de caràcter extraordinari en determinats centres sostinguts amb fons públics per raó dels projectes innovadors en matèria d'atenció a la diversitat i per compensar les condicions d'especial necessitat de la població que escolaritzen en els termes que s'estableixin reglamentàriament. A aquests efectes, es tindrà en compte l'índex socioeconòmic i cultural del centre (ISEC) en les condicions que estableixi la Conselleria d'Educació i Formació Professional.” per quedar:

“La Conselleria d'Educació i Formació Professional podrà assignar recursos addicionals i arbitrar mesures de caràcter extraordinari en determinats centres sostinguts amb fons públics per raó dels projectes innovadors en matèria d'atenció a la diversitat i per compensar les condicions d'especial necessitat de la població que escolaritzen en els termes que s'estableixin reglamentàriament. **Aquests recursos addicionals es faran públics, seran objectius i respectaran els principis d'equitat, igualtat i no discriminació.** A aquests efectes, es tindrà en compte l'índex socioeconòmic i cultural del centre (ISEC) en les condicions que estableixi la Conselleria d'Educació i Formació Professional

Breu motivació

Qualsevol assignació addicional s'ha de realitzar amb transparència, objectivitat i no pot implicar discriminacions ni directes ni indirectes.

- Es proposa la supressió a l'article 28, punt 3 on diu:

~~“En el procés d'aplicació de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, la Conselleria d'Educació i Formació Professional ha de proveir els recursos necessaris per garantir.”~~ per quedar:

“La Conselleria d'Educació i Formació Professional ha de proveir els recursos necessaris per garantir.”

Breu motivació

La referència a la llei en aquest cas ens posa un sostre molt elevat, i pensem que la Conselleria hauria de ser més ambiciosa en aquesta fita de reduir ràtios, i donar una primera passa per aplicar una part de l'augment d'inversió en educació.

- Es proposa l'addició a l'**article 28, punt 4**, on diu:

“La Conselleria d'Educació i Formació Professional ha de promoure la coordinació dels serveis externs amb els centres educatius per assegurar una acció conjunta i efectiva.” per quedar:

“La Conselleria d'Educació i Formació Professional ha de promoure la coordinació **eficaç** dels serveis **i professionals** externs amb els centres educatius per assegurar una acció conjunta i efectiva.”

Breu motivació

Ara els serveis externs han de ser de la Conselleria, hi ha un buit legal per permetre l'entrada a altres professionals.

Disposició addicional segona Igualtat entre les persones

Es proposa l'addició a la Disposició addicional segona del següent redactat:

“Els centres docents han d'adoptar les mesures necessàries per garantir que es compleix el que s'estableix **en la llei orgànica 3/2007, de 22 de març per a la igualtat efectiva de dones i homes** i en el capítol I del títol IV de la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes, i en l'article 12 de la Llei 8/2016, de 30 de maig, per garantir els drets de lesbianes, gais, trans, bisexuals i intersexuals i per erradicar l'LGBTB-fòbia.”

Disposició addicional quarta Ensenyament de religió

Es proposa la supressió de la Disposició addicional quarta.

Breu motivació

Demanem una escola laica.

De la mateixa manera que s'ha llevat l'ensenyament de la religió a FP, entenem que s'hauria de fer a Primària. A més a més entenem que

l'ensenyament de qualsevol doctrina religiosa ha de quedar exclusivament a l'àmbit privat de cada persona.

Disposició addicional cinquena. Ensenyaments del sistema educatiu espanyol impartits en llengües estrangeres

- Es proposa l'addició a la **Disposició addicional cinquena** d'un nou punt

“Les autoritzacions que es puguin concedir per part de la Conselleria d'Educació i Formació Professional, hauran d'atendre al que es dicta en el Decret 92/1997, de 4 de juliol, que regula l'ús i l'ensenyament de i en llengua catalana, pròpia de les illes Balears, en els centres docents no universitaris de les Illes Balears, on s'exposa que un mínim del 50% de les hores s'han d'impartir en llengua catalana i que les àrees de coneixement de medi natural i social han d'esser impartides, obligatòriament, en llengua catalana.”

Annex 2. Àrees

El Consell Escolar de les Illes Balears considera que dins l' ANNEX 2 i, de manera específica, dins les àrees de coneixement del medi natural, social i cultural, llengua catalana i literatura, educació artística (dins les dues competències plàstica i música), dins els Sabers Bàsics de cada cicle, s'han d'incloure referències específiques a les Illes Balears. A mode d'exemple: clima, paisatges naturals, població, activitats econòmiques, organització territorial, Estatut d'autonomia, història, literatura, tradicions, produccions musicals... Tot allò que asseuri el coneixement de la nostra identitat.

Educació física

- Es proposa modificar l'**annex 2. Àrees. Educació física** el paràgraf situat abans de **Competències Específiques**:

“Per la vital influència del moviment en l'aprenentatge, es recomana el desenvolupament de distintes situacions d'aprenentatge que incorporin el moviment com a **recurs**, així com enfocaments i projectes interdisciplinars en la mesura en què sigui possible.” per:

“Per la vital influència del moviment en l'aprenentatge, es recomana el desenvolupament de distintes situacions d'aprenentatge que incorporin el moviment com a **eix principal**, així com enfocaments i projectes interdisciplinars en la mesura en què sigui possible.”

Breu motivació

El moviment no només ha de ser com a recurs a les situacions d'aprenentatge, també ha de ser eix principal per desenvolupar les habilitats motrius bàsiques i específiques.

- Es proposa modificar l'annex 2. Àrees. Educació física. Competències Específiques . Punt 1 el segon paràgraf on diu:

“Existeixen diferents fórmules i contextos d'aplicació per materialitzar aquests aprenentatges, ~~des de les pràctiques aeròbiques (córrer a ritme, cordes, aeròbic o similars)~~ o l'anàlisi de situacions quotidianes (de l'entorn pròxim o en mitjans de comunicació), fins a les dinàmiques grupals reflexives (debats o anàlisis crítiques) o els projectes interdisciplinaris, passant per la integració de normes de seguretat i hàbits d'higiene en pràctiques motrius quotidianes o la simulació de protocols d'intervenció davant accidents esportius entre altres.” Per

“Existeixen diferents fórmules i contextos d'aplicació per materialitzar aquests aprenentatges, ~~des de l'optimització de les capacitats condicionals (força, resistència, velocitat i amplitud de moviment), pràctica de jocs, activitats de caràcter cultural pròpies de les Illes Balears, activitats esportives~~ o l'anàlisi de situacions quotidianes (de l'entorn pròxim o en mitjans de comunicació), fins a les dinàmiques grupals reflexives (debats o anàlisis crítiques) o els projectes interdisciplinaris, passant per la integració de normes de seguretat i hàbits d'higiene en pràctiques motrius quotidianes o la simulació de protocols d'intervenció davant accidents esportius entre altres.”

Llengua castellana i Literatura

El Consell escolar considera que és necessari simplificar els currículums per tal de poder dedicar temps al treball interdisciplinari i competencial, tal com s'estableix al present Decret, en referència als principis de qualitat i simplificació i a la necessitat d'integrar els diversos aprenentatges i experiències de l'alumnat donat el caràcter global de l'etapa. Aquesta simplificació implica la necessitat d'evitar repeticions dels mateixos conceptes a les diferents matèries.

Per aquest motiu, consideram reiteratiu i de poc criteri pedagògic que hi hagi dos currículums per a les dues llengües oficials que són, en gran part, còpia exacte. Per tant, sol·licitam una revisió dels continguts de les àrees de llengua catalana i llengua castellana, per tal d'elaborar un currículum integrat de les dues llengües oficials amb una part única per a tots aquells sabers que són comuns a les dues llengües i una part específica per a cada llengua que inclogui aquells sabers bàsics que són propis de cada una. D'aquesta manera es podria treballar de manera més

integral i evitar la repetició de continguts que resulta reiteratiu i poc motivador per l'alumnat.

- Es proposa modificar l'annex 2. **Àrees. Llengua castellana i Literatura i Llengua Catalana Primer cycle. Criteris d'avaluació. Competència específica 1. Punt 1:**

“1.1. ~~Mostrar~~ interès i respecte per les diferents llengües i varietats dialectals del seu entorn, valorant la igualtat en les diferències.” per:

“1.1. **Iniciar-se en l'**interès i respecte per les diferents llengües i varietats dialectals del seu entorn, valorant la igualtat en les diferències.”

Breu motivació

Mostrar interès cap a la diferència entre llengües així com valorar la igualtat en les diferències és una capacitat no inherent a aquesta etapa, ja que per les seves característiques maduratives, on encara conserven un pensament egocèntric en evolució per ells mateixos no poden manifestar aquesta capacitat. S'ha d'iniciar i treballar però no exigible a l'hora de valorar els aprenentatges, per tant no pot figurar a uns criteris d'avaluació.

- Es proposa modificar l'annex 2. **Àrees. Llengua castellana i Literatura i Llengua Catalana Primer cycle. Criteris d'avaluació. Competència específica 6. Punt 1:**

“6.1. ~~Localitzar, seleccionar i contrastar~~ informació de diferents fonts, incloses les digitals, citant-les i recreant-les mitjançant l'adaptació creativa de models.” per:

“6.1. **Iniciar-se en la selecció i contrast d'**informació de diferents fonts, incloses les digitals, citant-les i recreant-les mitjançant l'adaptació creativa de models.”

Breu motivació

L'edat madurativa no fa possible: localitzar i seleccionar informacions variades de diferents fonts, incloses les digitals havent de citar-les, i recrear-les de manera creativa i amb diferents models. Ha de ser una iniciació acompanyada i sempre a partir de fonts i realitats properes al seu entorn i d'aquesta manera ha de ser avaluada.

- Es proposa modificar l'annex 2. **Àrees. Llengua castellana i Literatura i Llengua Catalana Primer cycle. Criteris d'avaluació. Competència específica 6. Punt 3:**

“6.3. ~~Adoptar hàbits~~ d'ús crític, segur, sostenible i saludable de les tecnologies digitals en relació a la recerca i la comunicació de la informació.” per

“6.3. **Iniciar-se de manera acompanyada** en l'ús crític, segur, sostenible i saludable de les tecnologies digitals en relació a la recerca i la comunicació de la informació.”

Breu motivació

L'edat madurativa no fa possible de manera autònoma fer un ús crític, segur, sostenible. Ha de ser una iniciació acompanyada i per tant no pot ser un criteri objecte d'avaluació a aquesta etapa.

- Es proposa modificar l'annex 2. **Àrees. Llengua castellana i Literatura i Llengua Catalana. Segon cicle. Criteris d'avaluació. Competència específica 1. Punt 1:**

“1.1. **Mostrar** interès i respecte per les diferents llengües i varietats dialectals del seu entorn, identificant algunes expressions d'ús quotidià” per:

“1.1. **Iniciar-se en l'**interès i respecte per les diferents llengües i varietats dialectals del seu entorn, identificant algunes expressions d'ús quotidià”

Breu motivació

Mostrar interès cap a la diferència entre llengües així com valorar la igualtat en les diferències és una capacitat no assolible a aquesta etapa, ja que per les seves característiques maduratives, on encara conserven un pensament egocèntric en evolució, de manera autònoma la majoria d'alumnes no poden manifestar aquesta capacitat. S'ha d'iniciar, fomentar i treballar però no exigible a l'hora de valorar els aprenentatges, per tant no pot figurar a un criteris d'avaluació.

Matemàtiques

- Es proposa modificar l'annex 2. **Àrees. Matemàtiques. Competències específiques. Punt 2:**

“Com a objectiu en si mateix, entren en joc diferents estratègies per obtenir les possibles solucions: analogia, assaig i error, resolució inversa, **tanteig**, descomposició en problemes més senzills... Conèixer una varietat d'estratègies permet tractar amb seguretat els reptes i facilita l'establiment de connexions.” per:

“Com a objectiu en si mateix, entren en joc diferents estratègies per obtenir les possibles solucions: analogia, assaig i error, resolució inversa, **tempteig**,

descomposició en problemes més senzills... Conèixer una varietat d'estratègies permet tractar amb seguretat els reptes i facilita l'establiment de connexions.”

Breu motivació

Terme incorrecte per al concepte al que es refereix el document.

- Es proposa modificar l'annex 2. **Àrees. Matemàtiques. Segon cicle. Sabers bàsics. Apartat C. Punt 2:**

“Interpretació d'itineraris en ~~plans~~ utilitzant suports físics i virtuals.” per:

“Interpretació d'itineraris en ~~plans~~ utilitzant suports físics i virtuals.”

Breu motivació

Terme incorrecte per al concepte al que es refereix el document.

- Es proposa modificar l'annex 2. **Àrees. Matemàtiques. Segon cicle. Sabers bàsics. Apartat C. Punt 3:**

“- Identificació de figures transformades mitjançant translacions i simetries en situacions de la vida quotidiana.

- Generació de figures transformades a partir de simetries i translacions d'un patró inicial i predicció del resultat.” Per:

“- Identificació de figures transformades mitjançant translacions, ~~plans~~ i simetries en situacions de la vida quotidiana.

- Generació de figures transformades a partir de simetries, ~~plans~~ i translacions d'un patró inicial i predicció del resultat.”

Breu motivació

Tant la rotació com la translació són les transformacions més intuïtives per a l'alumnat, ja que són aquelles que poden reproduir-se amb el propi cos, primer instrument per a vivenciar el sentit espacial.

- Es proposa modificar l'annex 2. **Àrees. Matemàtiques. Tercer cicle. Sabers bàsics. Apartat C. Punt 2:**

“- Localització i desplaçaments en ~~plans~~ i mapes a partir de punts de referència (inclosos els punts cardinals)...”

“- Localització i desplaçaments en ~~plans~~ i mapes a partir de punts de referència (inclosos els punts cardinals)...”

Breu motivació

Terme incorrecte per al concepte al que es refereix el document.

Annex 3. Situacions d'aprenentatge

- Es proposa modificar el primer paràgraf de l'annex 3. **Estructura de les situacions d'aprenentatge:**

“Tenint en compte les consideracions anteriors, l'estructura d'una situació d'aprenentatge que dissenya l'equip docent, ~~ha de ser~~ la següent:” per:

“Tenint en compte les consideracions anteriors, l'estructura d'una situació d'aprenentatge que dissenya l'equip docent, **a títol orientatiu pot ser** la següent:”

CONSIDERACIÓ ESPECÍFICA EN RELACIÓ A LA DISPOSICIÓ TRANSITÒRIA TERCERA. CALENDARI D'IMPLANTACIÓ.

Des del Consell Escolar de les Illes Balears volem fer arribar a la Conselleria d'Educació una sèrie de demandes i reflexions entorn de la implantació dels nous currículums al curs pròxim.

El Ministeri d'Educació i Formació Professional va publicar els currículums estatals amb molt de retard respecte a la data en principi anunciada i ha donat un molt escàs marge de temps per preparar els decrets, el que ha provocat, entre altres efectes no desitjats, que l'estudi dels esborranys dels decrets de currículum elaborats per la Conselleria d'Educació i Formació Professional s'hagi realitzat per part del CEIB sense comptar amb les seves redaccions definitives. Malgrat això, des del CEIB, gràcies a la flexibilització del procediment d'elaboració, s'ha garantit el dret de les persones i entitat representades a participar i debatre sobre els textos rebuts (els esborranys provisionals), evitant així el procediment d'urgència, i finalment ha permès que l'elaboració dels informes preceptius es realitzi complint els terminis de tramitació establerts, amb un sobre esforç que s'ha de reconèixer tant als consellers i conselleres i als ponents, com a l'equip tècnic.

Malgrat tractar-se d'uns canvis llargament esperats i que el nostre sistema educatiu necessita amb urgència per a la millora de la qualitat i de l'atenció a l'alumnat, considerem que estem a les portes d'un canvi profund que afectarà a tots els estaments del sistema, així com als seus aspectes organitzatius, de funcionament, pedagògic..., i un canvi de tal calat no es pot fer de forma precipitada i sense la deguda reflexió, tot el contrari, exigeix una planificació exhaustiva a tots els nivells si no volem que aquesta oportunitat de millora esdevingui un problema.

I perquè un canvi com aquest sigui exitós és necessari que tots els integrants del sistema entenguin i estiguin convençuts de la seva necessitat, molt especialment els professionals que són els que dia a dia porten endavant la tasca educativa.

Així mateix, pensem que en aquest procés, l'element clau és la formació dels docents i els equips directius, que seran els artífexs més rellevants; només amb una formació adient tindrem garanties de comptar amb les capacitacions necessàries per poder implementar de forma exitosa els canvis i portar endavant aquesta ambiciosa empresa, assolint les fites que els diferents esborranys de currículum cerquen. En conseqüència també serà necessària la formació de les famílies i la resta de components de la comunitat educativa que hauran de donar suport i actuar en coherència a les noves directrius.

Considerem també que, com en qualsevol procediment de transformació, hi ha d'haver un procés d'experimentació acompanyat d'un seguiment continu per poder avaluar l'assoliment dels objectius fixats i tenir l'oportunitat d'introduir modificacions a la planificació inicial si és necessari, això implicarà que els docents disposin del temps necessari per a implantar tots aquests processos, temps que haurà d'estar reflectit en el seu horari.

Així mateix, cal recordar que la majoria dels problemes que s'identifiquen per dur a la pràctica un enfocament competencial tenen a veure amb recursos, condicions de treball, equipament, assessorament, i en general tot allò que té relació amb el que és el dia a dia del treball real en els centres i dels docents.

Un altre aspecte que s'ha de tenir molt en compte és el fet constatat que a les Illes Balears hi ha grans diferències entre centres, que n'hi ha que varen començar amb processos d'innovació per introduir molts dels canvis que es postulen a la LOMLOE i a la LEIB amb propostes metodològiques diferents, unes més properes al que preveuen els esborranys de currículums, però d'altres que no estan en aquest punt del procés i que precisen una important adaptació. Per tant, es requereix un Pla de formació ambiciós, programes i actuacions que comptin amb el suport de l'administració, que s'adaptin a les característiques de cada centre i que tinguin en compte la seva realitat, per això és essencial que es faci un estudi previ de les seves necessitats i se'ls doti dels recursos i suports adients, tenint especialment en compte el perfil d'alumnat.

A tals efectes, es imprescindible que la Conselleria d'Educació doti a tots els seus serveis implicats en els dissenys curriculars i molt especialment a la inspecció educativa, de la formació i del personal suficient per a poder dur a terme la funció d'assessorament; una inspecció que es situï al costat dels centres com a figura clau d'acompanyament i referència normativa, tasca absolutament necessària en aquest procés de transformació i que els centres necessiten per a marcar un full de ruta efectiu i coherent, tant amb les directrius i orientacions pedagògiques i didàctiques que emanen de la LOMLOE i el seu desplegament, com amb la pròpia normativa que les emmarca.

Encara que el que es demana per part del CEIB i altres entitats de la comunitat educativa és l'ajornament de la implantació dels nous currículums, entenem que la seva entrada en vigor ve prescrita pel calendari de desenvolupament de la LOMLOE, la qual estableix que el canvi de currículum es farà en un termini de dos anys, el curs 2022/23 pels cursos senars i el 2023/24 pels parells i el redactat de la llei no deixa marge de maniobra algun per al possible ajornament en l'aplicació. Però malgrat això sigui així, sí que considerem que la Conselleria té la capacitat de seqüenciar el desplegament de la norma i evitar que la precipitació en la seva implantació dificulti l'organització i el bon funcionament dels centres educatius.

Per això, és absolutament necessària una flexibilització en la implementació dels decrets donant al curs 2022/23 un caràcter experimental pels cursos senars i fer el mateix pel curs 2023/24 als parells.

Aquesta és, sens dubte, una gran oportunitat per modernitzar el nostre sistema educatiu i per dur a terme un autèntic procés de transformació i modernització curricular que sigui veritablement inclusiu i permeti la personalització de l'aprenentatge desterrant les desigualtats. Però només serà possible amb un **compromís** ferm des del Govern per dotar als centres educatius dels recursos i professionals necessaris, que permetin entre d'altres, una davallada de les ràtios i una educació inclusiva real, perquè com hem dit, hi ha centres educatius i equips docents que ja estan assumint la responsabilitat que suposa aquest canvi, així i tot, no són la majoria. I, són centres i docents que assumeixen aquesta responsabilitat gràcies a una dedicació i uns esforços extraordinaris que no es poden mantenir durant molt de temps. I és clar, que la base on sustentar el procés de transformació curricular que proposen els esborranys de decret no pot ser descarregant la responsabilitat en els centres i els seus equips docents sense dotar-los dels recursos i la formació que aquesta transformació demana i implica.

5. CONSIDERACIÓ FINAL.

El Consell Escolar de les Illes Balears, reunit en sessió plenària el dia 22 de juny, va **aprovar** aquest informe 03/2022 per majoria (16 a favor, 9 en contra i 2 en blanc) la qual cosa faig constar als efectes del que estableix l'article 6 de la Llei de consells escolars de les Illes Balears.

Palma, 28 de juny de 2022

El secretari

La presidenta

Miguel Ángel Peñalver García

Josefa Costa Tur